

Hotvärdering livsmedelsbedrägerier, bidrag från Sverige

Inledning

Efter den så kallade hästköttsskandalen 2013 ökade EU sitt fokus på att upptäcka och motverka livsmedelsbedrägerier och även Sverige har påbörjat ett systematiskt arbete mot livsmedelsbedrägerier. Som en del av detta arbete har analyser av hotvärderingar visat sig vara ett värdefullt arbetsverktyg. En hotvärdering av livsmedelsbedrägerier kan utgå från en sammanställning av faktorer som enskilt eller tillsammans kan påverka sannolikheten för och konsekvensen av livsmedelsbedrägerier. För att kunna förankra en hotvärdering i praktiken behövs en analys av vilka förutsättningar som råder på marknaden idag, och vilka förväntningar som finns hos konsumenter, företag eller myndigheter.

Det innebär att kunskap om livsmedel, livsmedelskedjor, tillverknings- och hanteringsprocesser, livsmedelslagstiftning, livsmedelskontroll, kontrollorgans- och andra myndigheters arbetsätt och konsumenter är områden som måste belysas i arbetsprocessen. Som en del av det nordiska samarbetet i Nordiska Ministerrådets regi har ett gemensamt beslut fattats att genomföra ett projekt för en nordisk hotvärdering av livsmedelsbedrägerier.

Det här dokumentet är Sveriges bidrag till projektet.

Definition av Livsmedelsbedrägerier

Den svenska livsmedelskontrollen använder sig av EU-kommissionens operativa definition av livsmedelsbedrägeri. Livsmedelsbedrägeri är enligt den definitionen, när konsumenter eller företag medvetet vilseleds, för ekonomisk eller annan finansiell vinning, genom överträdelse av lagar och regler. Detta innefattar alla delar av livsmedelskedjan från primärproduktion till slutkonsument. För att bedöma om ett ärende uppfyller kriterierna för livsmedelsbedrägeri använder livsmedelskontrollen i Sverige följande fyra nyckelord som kommissionen tagit fram: överträdelse av livsmedelslagstiftningen, avsiktlig, ekonomisk vinning, vilseledande av konsumenter och företag.

Metod och avgränsningar

I det nordiska minister rådet (NMR) har ett gemensamt beslut fattats att samtliga länder som medverkar i arbetsgruppen ska utföra en hotvärdering. Modellen som ligger till grund för rapporten har använts av Danmark och ansågs lämplig för uppgiften. Modellen utgår ifrån fyra dimensioner 1) möjligheter, 2) Drivkrafter, 3) Kontrollåtgärder, 4) Konsekvenser. Den har även använts av Köpenhamnsuniversitet (Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi , IFRO) och Statsadvokaten för særlig økonomisk¹ och international kriminalitet. Ursprungligen härstammar den från OECD's "Financial Action Task Force (FATF)". I sitt val av modell utslöt Danmark de modeller som använder

¹ <https://anklagemyndigheden.dk/sites/default/files/Documents/hvidvask-i-danmark-den-nationale-risikovurdering-%202015.pdf>

sig av för få dimensioner då det ger alldeles för knapphändig information. Sverige har gemensamt med medlemmarna i NMR-gruppen beslutat att det är denna modell som ska användas i projektet.

Dimension		Underpunkter
1) Möjligheter	Tekniska möjligheter	<ul style="list-style-type: none"> • Enkelhet / komplexitet av bedrägeri / förfalskning • Tillgänglighet av teknik och kunskap för bedrägerier • Tillgänglighet för spårningsteknik, t.ex. analytiska metoder och dokument
	Tillfälligheter	<ul style="list-style-type: none"> • Tillgång till produktions- eller bearbetningsmaterial • Transparens i försörjningskedjan / värdekedjan för livsmedel • Historik / tidigare upptäckta fall / beteenden
2) Drivkrafter	Ekonomiska drivkrafter	<ul style="list-style-type: none"> • Produktionskostnad och tillgång till råvaror • Särskilda produkttegenskaper eller ingredienser / ingredienser med mervärde • Prisskillnad mellan olika länder eller marknader • Företagets ekonomiska situation • Konkurrensintensitet på marknaden, ekonomiskt tryck på under / direktleverantörer
	Kulturella drivkrafter	<ul style="list-style-type: none"> • Företagsstrategier • Etisk / moralisk företagskultur • Tidigare brott / brottmål • Internationell / nationell nivå av korruption • Utnyttjande / offerroll
3) Kontrollåtgärder	Tekniska åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> • Specifika och / eller exakta system för bedrägeribekämpning / övervakning • Bekämpning av livsmedelsbedrägerier / övervakningssystem för revisioner / övervakningssystem • Exakta / trovärdiga mängdbalanssystem / kontroller • Effektiva och heltäckande spårbarhetssystem • Beredskapsplaner mot livsmedelsbedrägerier
	Förebyggande åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> • Hög moral och etik • Kontrollåtgärder för att behålla kontrollsystemets integritet • Skydd av "Visselblåsare" • Kontroll av leverantörer och leverantörskrav • Öppenhet i leveranskedjan / värdekedjan • Tydlig vägledning / råd för att förebygga bedrägerier i leveranskedjan / värdekedjan • Särskild nationell politik för livsmedelsbedrägerier • Regeringens ingripande / verkställighet av förebyggande arbete
4)	Ekonomiska	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrollmyndigheternas rykte • Ekonomisk förlust för det offentliga

Samhälleliga	<ul style="list-style-type: none"> • Livsmedelssäkerhet för konsumenterna • Konsumenternas förtroende för livsmedel, livsmedelsföretag och livsmedelskontroll
--------------	---

Efter varje livsmedelskategori gjordes en övergripande bedömning av hotet i form av en hotmatris med två skalor, en för konsekvens och en för sannolikhet. I matrisen används fyra konsekvenstyper, två ekonomiska: rykte och ekonomisk förlust, och två sociala: livsmedelssäkerhet och konsumentförtroende.

Konsekvenserna är rankade från mycket låg till mycket hög och sannolikheten utvärderas från mycket låg till mycket hög. Efter att konsekvenstyperna är utplacerade genererar de en färgkod som avgör hur allvarligt hotet är mot livsmedelskategorin.

Konsekvenstyper	Färgkoder
Företagsekonomiska: RY = Rykte EF = Ekonomisk förlust	Röd: Hög risk Gul: Medel risk Grön: Låg risk Lila: Mycket låg risk
Samhälleliga: LS = Livsmedelssäkerhet KF = Konsumentförtroende	

	SANNOLIKHET				
KONSEKVENS	Mycket hög	Hög	Medel	Låg	Mycket Låg
Mycket Hög					
Hög					
Medel					
Låg					
Mycket låg					

De fyra livsmedelskategorierna som valdes var: animalier, ursprung Sverige, fisk och skaldjur samt ekologiska livsmedel. Kategorierna valdes ut eftersom det kan antas finnas ett hot mot dessa kategorier av livsmedel på den inhemska marknaden men också på grund av att det kan antas föreligga gränsöverskridande intresse hos livsmedelsbedragare för dessa livsmedel. Dessa fyra

kategorier bedöms ha ett högt ekonomiskt värde för livsmedelsföretagen och ett högt mervärde hos de svenska konsumenterna. Genom att analysera samma kategorier av livsmedel som övriga länder kan eventuella möjligheter och drivkrafter för livsmedelsbedrägerier ytterligare synliggöras.

För varje kategori av livsmedel har Livsmedelsverkets experter inom området livsmedelsbedrägerier bidragit med insikter och kunskap.

Bedömningen är en ögonblicksbild av nuläget inom dessa kategorier av livsmedel och inte ett facit som en gång för alla identifierar de livsmedelskategorier som är sårbara för livsmedelsbedrägerier.

Den pågående hotbedömningen för livsmedelsbedrägerier kommer också med tiden att kunna inkludera andra livsmedelskategorier, produktionsprocesser eller delar av livsmedelskedjan.

Det bör betonas att vid framtagandet av hotbedömningar görs det bedömningar utifrån erfarenhet och kunskap om tidigare bedrägerier med specifika livsmedel och livsmedelskategorier samt hela grupper av livsmedel. Det kan ge en ledtråd till områden där livsmedelsbedrägerier kan ske som både kontrollen och den etablerade livsmedelsindustrin behöver vara mer uppmärksamma på.

Utifrån tidigare händelser i Sverige och det faktum att livsmedelskontrollen inte är allseende bedöms det som troligt att liknande händelser kommer att upprepa sig i framtiden. Även nya bedrägerimetoder och områden förväntas dyka upp, varför hotbedömningen inte kan användas för att definitivt utesluta andra former av livsmedelsbedrägerier.

Analys

I bedömningen nedan har inte resultaten för kontrollåtgärder publicerats. Den informationen ingår i Livsmedelsverkets interna arbete med livsmedelsbedrägerier.

Livsmedelskategori

Animalier

Möjligheter

Livsmedelsverket har genom att använda sig av FATF modellen kartlagt vilka tekniska möjligheter som finns vid bedrägerier med animalier. För att begå bedrägerier med animalier krävs varken avancerade transportmedel eller lokaler. Tillgången till utrustning som packmaskiner, märkningsutrustning, knivar och kylar med mera bedöms vara relativt enkelt och billigt att köpa in. Det finns stora möjligheter till tekniska lösningar vid försäljning som mun till mun, sociala medier och andra digitala plattformar. Endast för fjäderfä bedöms att de tekniska kraven kan vara svårare att tillgodose. Det krävs dessutom ingen djupare kunskapsnivå för att praktiskt kunna utföra bedrägerier med animalier.

En analys av vilka tillfälligheter som kan påverka visade att marknaden för att sälja otillåtna animalier är stor då det i stort sett finns potentiella offer längs hela livsmedelskedjan. Framförallt för svin och fjäderfä där märkningskraven är lägre än för t ex. nötkött. Det krävs heller inga omfattande kontaktnät för att sälja animalier. Svårigheten med denna typ av bedrägeri bedöms kunna vara att få tillgång till råvaran. Det bedöms vara sant för samtliga animalier förutom för häst, då Sverige har en stor population av brukshästar. Incitamentet för bedrägeriet bedöms bland annat vara att hästarna som inte är tillåtna att användas som livsmedel endast utgör en utgift för ägaren, om individer

olagligt kan föra in hästarna i livsmedelskedjan omvandlar de på så sätt en utgift till en förtjänst. Livsmedelskedjans komplexitet och tillgång till förhållandevis billig arbetskraft kan göra det mer attraktivt att begå bedrägerier med animalier. Ytterligare ett incitament är att det i nuläget inte finns några slakterier i Sverige som är godkända för att avliva djur enligt exakta traditionella religiösa metoder.

Drivkrafter

Den ekonomiska drivkraften för att begå bedrägerier inom denna livsmedelskategori bedöms vara hög, förutom för svinkött. Anledningen till det är det låga priset på svenskt svinkött i jämförelse med andra medlemsstater i Europa.

Livsmedelsverket bedömer även att det historiskt i Sverige har varit låg risk att bedrägerier upptäcks inom denna kategori. Det i kombination med låga sanktioner vid lagöverträdelser och en straffskala som inte avskräcker har kunnat skapa en kultur och beteenden att bedrägerier inom denna kategori kan vara fördelaktigt.

Helhetsbedömning

De tekniska möjligheterna bedöms som goda för individer som vill ägna sig åt livsmedelsbedrägerier med animalier oavsett del av livsmedelskedjan. På grund av låga straff, inte kännbara sanktioner och låg risk för upptäckt kan det potentiellt sett finnas en kultur och beteenden att bedrägerier är relativt riskfritt inom denna kategori. Det konstateras också att de ekonomiska incitamenten för bedrägerier med animalier är höga.

Animalier

	SANNOLIKHET				
KONSEKVENS	Mycket hög	Hög	Medel	Låg	Mycket Låg
Mycket Hög					
Hög		RY			
Medel		EF, KF			
Låg		LS			
Mycket låg					

Konsekvenstyper	Färgkoder
-----------------	-----------

Företagsekonomiska: RY = Rykte EF = Ekonomisk förlust	Röd: Hög risk Gul: Medel risk Grön: Låg risk Lila: Mycket låg risk
Samhälleliga: LS = Livsmedelssäkerhet KF = Konsumentförtroende	

Livsmedelskategori

Ursprung Sverige

Möjligheter

Ursprungbedrägerier kan med enkelhet utföras då den utrustning som krävs är lätt att införskaffa. Skrivare, scanners, mjukvara, papper och andra typer av anslag för att förmedla information om livsmedel är exempel på utrustning som kan behövas och som är enkelt att köpa. Den utrustning som krävs för denna typ av bedrägeri finns i stor uträkning redan på plats i etablerade verksamheter. Det innebär att bedrägerier även kan komma att ske på företag som står under kontroll av myndigheten. Det krävs heller inte någon djupare expertkunskap för att utföra denna typ av livsmedelsbedrägeri.

För denna typ av bedrägeri anses en möjlighet ligga i att det är lätt att förfälska etiketter och symboler på grund av tillgängligheten på teknisk utrustning. Utöver enkelheten att förfälska etiketter och märkning så är möjligheterna att dölja livsmedlets sanna ursprung och typ stora. I allmänhet är livsmedlets ursprung och identitet lätt att dölja men i synnerhet så är bearbetade livsmedel lättare att sälja som falskmärkta. Möjligheterna ökar i och med att leverantörskedjorna ofta är långa och komplexa. Det innebär att det finns många delar av livsmedelskedjan där bedrägerier kan begås.

Drivkrafter

Att förfälska ursprungsmärkning och sälja icke-svenska livsmedel som svenska bedöms kunna skapa höga ekonomiska vinster och ökade marknadsfördelar för den som gör det. Det ökar även möjligheten att vinna offentliga upphandlingar och konkurrera ut andra aktörer på marknaden.

Denna typ av bedrägeri kan vara attraktivt för oseriösa aktörer då produkter med svenskt ursprung har ett stort mervärde hos de svenska konsumenterna. Sanktionerna för livsmedelsbedrägerier är förhållandevis låga och det är även låg risk för att bli upptäckt, vilket stärker motivationen för att begå bedrägerier.

Helhetsbedömning

Det här är en livsmedelskategori där möjligheterna till bedrägeri är stora, dels tack vare tillgängligheten på teknisk utrustning men även det mervärde som produkterna ger hos konsumenterna. Låga sanktioner och den låga risken att bli upptäckt samt det höga ekonomiska värdet ökar drivkraften för att begå denna typ av bedrägeri.

Ursprung Sverige

	SANNOLIKHET				
KONSEKVENNS	Mycket hög	Hög	Medel	Låg	Mycket Låg
Mycket Hög					
Hög		RY, KF	EF		
Medel					
Låg				LS	
Mycket låg					

Konsekvenstyper	Färgkoder
Företagsekonomiska: RY = Rykte EF = Ekonomisk förlust	Röd: Hög risk Gul: Medel risk Grön: Låg risk Lila: Mycket låg risk
Samhälleliga: LS = Livsmedelssäkerhet KF = Konsumentförtroende	

Livsmedelskategori

Fisk, skaldjur och andra vattenbruksprodukter

Möjligheter

De tekniska möjligheterna vid bedrägerier av vattenbruksprodukter bedöms som goda då tillgången på teknisk utrustning är hög. Småskalig produktion, förädling och försäljning möjliggörs genom att

det endast krävs enkla redskap för genomförandet av bedrägeriet. En teknisk begränsning med denna typ av livsmedelskategori är att dessa livsmedel i färskt tillstånd är lättfördärliga. Det innebär att kravet på teknisk utrustning är högre när livsmedlen inte kan säljas kort efter fångstillfället, utan ska transporteras och förvaras innan försäljning. Det är förhållandevis enkelt för konsumenter att upptäcka om obearbetade produkter inte är av god kvalitet. Däremot är det för bearbetade och sammansatta livsmedel inom denna livsmedelskategori svårare att upptäcka om de är av sämre kvalitet. Dessutom är vissa arter väldigt svåra att fysiskt särskilja vilket underlättar för livsmedelsbedragare.

Graden av kunskap som behövs för att effektivt kunna begå bedrägerier med fisk, skaldjur och andra vattenbruksprodukter bedöms vara relativt hög eftersom man måste ha en viss kunskap om hur primärprodukten fångas på bästa sätt. Beroende på bedrägeriet kan det krävas hög kunskap om tekniska processer för att t ex. dölja livsmedlets sanna natur och kvalitet.

Drivkrafter

Vattenbruksprodukter kan inbringa stort ekonomiskt värde då mervärdet av produkterna är högt. Mervärdet kan dels kopplas till de hälsofördelar som livsmedelstypen är förknippad med och även kopplingen till Livsmedelsverkets kostråd om att äta mer fisk. Vissa av produkterna anses även vara delikatesser vilket också ökar värdet på produkten. Mervärdet av produkterna för konsumenterna kan höjas om de tillskrivs svenskt ursprung. Höga tullavgifter bidrar också till att det ekonomiska incitamentet ökar. Kombinationen av en marknad under press och förhållandevis hårt reglerade inhemska fiskekvoter ökar konkurrensen vilket kan leda till att livsmedelsbedrägerierna ökar.

I Sverige är fisket i stor utsträckning allmänt då det inte krävs tillstånd för fritidsfiske i större sjöar och hav. Det kan ha bidragit till en kultur och ett beteende att det är en allmän rättighet att få fiska och sälja fisken. Det kan också bidra till att medborgare inte drar öronen åt sig vid otillåtet fiske. Det i kombination med en låg risk för upptäckt av kontrollmyndigheter, låga sanktioner och straff kan skapa en kultur och ett beteende som potentiellt ökar andelen livsmedelsbedrägerier med fisk, skaldjur och andra vattenbruksprodukter.

Helhetsbedömning

Det här är en kategori livsmedel där den tekniska komplexiteten styrs av livsmedlets tillstånd, det vill säga om råvaran är färsk, fryst, bearbetad, sammansatt eller förpackad. Den tekniska komplexiteten kan vara direkt kopplad till lönsamheten t ex. i de fall då den tekniska utrustningen redan finns på plats i en befintlig verksamhet exempelvis en fabrik. Även det mervärde som livsmedlet ger hos konsumenterna ökar lönsamheten för bedrägeriet. Stor tillgänglighet på råvaran, låg risk att bli upptäckt, låga sanktioner och straff ökar drivkraften för att begå denna typ av bedrägeri.

Fisk, skaldjur och andra vattenbruksprodukter

	SANNOLIKHET				
KONSEKVENNS	Mycket hög	Hög	Medel	Låg	Mycket Låg

Mycket Hög					
Hög		EF	RY		
Medel	KF			LS	
Låg					
Mycket låg					

Konsekvenstyper	Färgkoder
Företagsekonomiska: RY = Rykte EF = Ekonomisk förlust	Röd: Hög risk Gul: Medel risk Grön: Låg risk Lila: Mycket låg risk
Samhälleliga: LS = Livsmedelssäkerhet KF = Konsumentförtroende	

Livsmedelskategori

Ekologiska livsmedel (animalier och vegetabilier)

Möjligheter

Bedrägerier med ekologiska livsmedel kan med enkelhet utföras då den utrustning som krävs är lätt att införskaffa. Skrivare, scanners, mjukvara, papper och andra typer av anslag är exempel på utrustning som krävs och som är enkelt att införskaffa. Den utrustning som krävs för denna typ av bedrägeri finns i stor uträkning redan på plats i etablerade verksamheter. Det krävs heller inte någon typ av djupare expertkunskap för att utföra denna typ av livsmedelsbedrägeri. Det bedöms vara enkelt att förfälska spårbarhetsdokument och certifikat från kontrollorgan för ekologisk produktion.

Det är en komplex kontrollkedja för ekologiska livsmedel i Sverige, med flera kontrollorgan och myndigheter. Det skulle potentiellt sett kunna finnas en möjlighet för ett redan befintligt livsmedelsföretag att aktivt välja bland kontrollorgan och ställa dem mot varandra. Strukturen i leveranskedjan är komplex både geografiskt och sett till antalet aktörer i kedjan. Det kan vara långt mellan förövare och offer.

Livsmedelskategorin ekologiskt kan endast innefatta följande produkter: levande och obearbetade jordbruksprodukter, bearbetade jordbruksprodukter för livsmedelsändamål, foder samt vegetativa förökningsmaterial och utsäde. Det innefattar inte produkter från jakt på vilda djur eller fiske efter viltlevande arter. Det kan finnas stora möjligheter till livsmedelsbedrägerier genom att förfälska ekologiska varors sanna identitet. Det innebär också i praktiken att livsmedel som aldrig skulle kunna vara ekologiska säljs som ekologiska t ex. vildfångad fisk. Bedrägeri med ekologiska livsmedel kan vara svårt att påvisa då endast vissa livsmedelskategorier kan identifieras som ekologiska genom analys i laboratorium. För övriga ekologiska livsmedel går det endast att verifiera genom dokumentkontroll av spårbarhet.

Drivkrafter

I Sverige har ekologiska livsmedel ett högt mervärde för konsumenterna och det är dessutom en hög efterfrågan av ekologiska livsmedel på den svenska marknaden. Det gör det möjligt att tjäna pengar på bedrägerier och den ekonomiska drivkraften blir således hög för livsmedelsbedrägerier med ekologiska livsmedel. Eftersom kontrollen av ekologiska livsmedel är komplicerad i det avseendet att kontrollansvaret är fördelat på flera kontrollmyndigheter och kontrollorgan kan det bidra till att göra ansvarsgränserna suddiga och det kan i sin tur ge en drivkraft för livsmedelsbedrägerier. Det kan uppfattas som att det görs få åtgärder vid upptäckt av överträdelser mot lagstiftningen och få sanktioner som står i proportionalitet mot ett företags omsättning. Då det höga mervärdet för ekologiska livsmedel medför ett ökat ekonomiskt värde kan det generera begreppsförvirring på grund av att snarlika påståenden felaktigt kopplas till ekologiska livsmedel. Ett exempel kan vara påståenden och symboler för hållbarhet, fairtrade och miljömärkningar.

Helhetsbedömning

Det här är en kategori livsmedel där bedrägerier är enkelt att begå tack vare lättillgänglighet till teknisk utrustning. Det kräver heller inte någon djup kunskap om livsmedlen eller produktionsprocesser. Mervärdet är väldigt högt vilket kan vara en drivkraft för bedragaren. Låga sanktioner i kombination med inte kännbara straff kan göra det fördelaktigt att begå livsmedelsbedrägerier med denna kategori av livsmedel. En till bidragande orsak till det är den låga risken att bli upptäckt. Det kan vara svårt att genom laboratorieanalyser påvisa äktheten på livsmedlen samt att utredningar ofta kräver långtgående spårbarhetsarbete genom hela livsmedelskedjan ända ner till primärproducent.

Ekologiska livsmedel

	SANNOLIKHET				
KONSEKVENNS	Mycket hög	Hög	Medel	Låg	Mycket Låg
Mycket Hög					
Hög		EF			
Medel	RY	KF			
Låg			LS		
Mycket låg					

Konsekvenstyper	Färgkoder
Företagsekonomiska: RY = Rykte EF = Ekonomisk förlust	Röd: Hög risk Gul: Medel risk Grön: Låg risk Lila: Mycket låg risk
Samhälleliga: LS = Livsmedelssäkerhet KF = Konsumentförtroende	

Slutsatser

Resultat som genereras av modellen ger en sammantagen bild av hur stort hotet är, och vilka möjligheter som finns för att begå livsmedelsbedrägerier inom en utvald livsmedelskategori. Utvärderingen visar att det finns flertalet faktorer som gör det fördelaktigt att begå bedrägerier inom dessa livsmedelskategorier. Bland annat bidrar lättillgängligheten till teknisk utrustning att det är enklare för bedragare att begå bedrägerier inom dessa kategorier av livsmedel. Resultaten visar också på att det inte behövs någon djupare förståelse för till exempel processteknik eller hur marknaden ser ut för att begå bedrägeri. Ett ytterligare samband för de olika livsmedelskategorierna

är att produkterna medför höga mervärden för konsumenterna, vilket i sin tur också bidrar till ett högt ekonomiskt värde på dem.

Mervärdet och det ekonomiska värdet är direkt relevant vid bedömningen av de fyra parametrarna som ligger till grund för hotmatrisen. Resultatet av hotmatriserna visar att sannolikheten för att livsmedelssäkerheten skulle påverkas är låg till medel. Matriserna visar också att konsekvenserna inte kommer att vara nämnvärt högre än normalt för livsmedelssäkerhet. Däremot visar matriserna att företagen som blir utsatta för bedrägeri med stor sannolikhet kommer lida ekonomisk förlust och att ryktet för branschen och företaget kommer att skadas. Sannolikheten för att företagen och livsmedelskategorins rykte påverkas på ett negativt sätt bedöms också som medel till hög.

Framtiden

Genom att implementera och utveckla modellen för sårbarhetsanalys av livsmedelskedjan önskar Livsmedelsverket att stärka sitt stöd till kontrollen, öka effekten och träffsäkerheten i framtida kontrollprojekt samt rikta resurser mot de delar av livsmedelskedjan där de har störst verkan. Det finns även en vision om att resultaten som genereras av framtida hotvärderingar kan delas mellan de nordiska länderna för att bidra till att stärka kontrollen av livsmedelsbedrägerier på den nordiska marknaden. I slutändan gynnar det alla livsmedelsföretag på den nordiska marknaden eftersom en stärkt kontroll av livsmedelsbedrägerier bidrar till att företagen kan konkurrera på lika villkor.